

نسلی متفاوت به نام Z

این روزها صحبت‌های زیادی درباره نسل Z و تفاوت‌هایش با دیگر نسل‌ها می‌شود؛ در این پرونده مولفه‌های نسل‌های قبل و بعد Z را از حیث شیوه تفکر، سبب فرهنگی و رسانه‌ای و در یک کلام سبک زندگی بررسی کردیم

فاطمه ملک‌زاده | روزنامه‌نگار

پرونده

تا همین چند سال پیش، اگر می‌خواستیم چیزی یاد بگیریم، باید سراغ کتابخانه می‌رفتیم یا از کسی که تجربه بیشتری داشت، می‌پرسیدیم. حالا تصور می‌کنیم که کافی است چند ثانیه در اینترنت جست‌وجو کنیم تا به هزاران جواب برسیم. این تغییر، بخشی از دنیایی است که نسل Z در آن رشد کرده؛ نسلی که هیچ‌وقت دنیای بدون اینترنت، گوشی‌های هوشمند و شبکه‌های اجتماعی را تجربه نکرده است. برای آن‌ها، آنلاین بودن یک انتخاب نیست، بلکه بخش جدایی‌ناپذیر زندگی است. اما چرا شناخت این نسل تا این حد مهم شده؟ چون برخلاف نسل‌های قبل، آن‌ها نه تنها مصرف‌کننده اطلاعات، بلکه تولیدکننده آن هم هستند. آن‌ها دیگر فقط مخاطب رسانه‌ها نیستند، بلکه خودشان محتوا می‌سازند، نظرات‌شان را به اشتراک می‌گذارند و حتی می‌توانند جریان‌های اجتماعی را شکل دهند. همین مسئله باعث شده نقش‌شان در فرهنگ، سیاست و حتی اقتصاد جهانی پررنگ‌تر از هر نسل دیگری باشد. نسل Z ارزش‌های متفاوتی دارد. آن‌ها بیشتر از هر نسل دیگری به هویت، عدالت اجتماعی، محیط زیست و آزادی انتخاب اهمیت می‌دهند. برایشان مهم است که برندی که از آن خرید می‌کنند یا شرکتی که در آن کار می‌کنند، فقط دنبال سود نباشد، بلکه ارزش‌های انسانی را هم در نظر بگیرد. از طرفی، سرعت تغییرات دنیا باعث شده که روش‌های سنتی کار، تحصیل و حتی سبک زندگی، دیگر برایشان جذاب نباشد. شناخت این نسل فقط یک کنجکاوی ساده نیست، بلکه کلید درک آینده است. آن‌ها نسل تصمیم‌گیرندگان و رهبران فردايند اما همین حالا هم تأثیر عمیقی بر جهان گذاشته‌اند. پس اگر می‌خواهیم آینده را بهتر بفهمیم، باید همین امروز این نسل را بهتر بشناسیم.

نسل Z در مقایسه با نسل‌های دیگر

هر نسل، بازتابی از دنیایی است که در آن بزرگ شده؛ از ارزش‌ها و باورها گرفته تا سبک زندگی و روش‌های ارتباطی. نسل Z اما بیش از هر نسل دیگری با تغییرات سریع و تحولات دیجیتال شکل گرفته است. برای درک این نسل، باید آن را در مقایسه با نسل‌های قبلی و حتی نسل‌های بعدی‌اش بررسی کرد.

نسل‌های قبلی | از سنت تا تحول دیجیتال

نسل بیبی‌بومر ها (۱۹۴۶-۱۹۶۴) در دورانی رشد کردند که ثبات و امنیت مهم‌ترین ارزش‌ها بودند. کار ثابت، زندگی خانوادگی پایدار و احترام به سنت‌ها از ویژگی‌های این نسل بود. نسل بعد، یعنی نسل X (۱۹۶۵-۱۹۸۰)، اولین تجربه‌های تغییرات دیجیتال را داشتند، اما همچنان وابستگی زیادی به روش‌های سنتی کار و زندگی نشان می‌دادند. آن‌ها استقلال را مهم می‌دانستند و اولین نسل کارآفرین محسوب می‌شوند. نسل Y یا میلنیال‌ها که بین ۱۹۸۱ تا ۱۹۹۶ به دنیا آمدند، در عصر اینترنت بزرگ شدند و تغییرات جهانی را سریع‌تر از نسل‌های قبل پذیرفتند. آن‌ها اولین نسلی بودند که با ایده تعادل بین کار و زندگی «روبه‌رو شدند و کمتر از نسل‌های قبل به کارهای ثابت و سنتی پایبند بودند. این نسل همچنین نقش مهمی در شکل‌گیری فرهنگ شبکه‌های اجتماعی ایفا کرد.

نسل Z دیجیتال‌ترین نسل تاریخ

اما نسل Z (۱۹۹۷-۲۰۱۲) اولین نسلی است که تمام عمرش را در دنیای آنلاین سپری کرده است. برای آن‌ها اینترنت یک ابزار نیست، بلکه بخشی از هویت و روش زندگی است. این نسل، مفهوم کار، آموزش و ارتباط را به‌طور کامل تغییر داده است. آن‌ها معتقدند که یادگیری نباید محدود به مدرسه باشد، کار نباید فقط در دفتر انجام شود و تعاملات اجتماعی می‌توانند کاملاً دیجیتال باشند. همچنین، برخلاف میلنیال‌ها که به دنبال تعادل بین کار و زندگی بودند، نسل Z بیشتر به انعطاف‌پذیری و آزادی در انتخاب روش زندگی و شغل اهمیت می‌دهد. شاخه مهم نسل‌های قبل از نسل زد این بود که سبک زندگی آن‌ها کمترین زاویه را با سبک زندگی خانواده هسته‌ای یا گسترده‌شان داشت؛ هرچه نسل‌ها پیش آمدند این تفاوت جدی‌تر شد تا وقتی به نسل زد می‌رسیم متوجه می‌شویم تأثیرپذیری از خانواده گسترده بسیار کم رنگ و نزدیک هیچ و تأثیر از خانواده هسته‌ای در حداقلی‌ترین حالت است؛ اما فضای مجازی، جهانی شدن و گروه همسن و سالان و اینفلوئنسر ها به جای خانواده شکل دهنده سبک زندگی این نسل هستند.

نسل آلفا و آینده‌ای متفاوت‌تر از همیشه

بعد از نسل Z، نسل آلفا (۲۰۱۳-۲۰۲۵) متولد شده است؛ نسلی که از همان کودکی با هوش مصنوعی، واقعیت افزوده و دنیای بدون مرز دیجیتال روبه‌روست. آن‌ها احتمالاً دیگر نیازی به یادگیری از طریق روش‌های سنتی نخواهند داشت؛ چون فناوری، این کار را برایشان انجام می‌دهد. سؤال مهم این جاست: آیا نسل آلفا ارتباط انسانی را کمتر از نسل Z تجربه خواهد کرد؟

افق پیش‌روی جوامع

برهم کنش این نسل‌هاست که آینده را رقم می‌زند. هر نسل بر نسل بعد تأثیر می‌گذارد و مسیر تغییرات را مشخص می‌کند. حالا که نسل Z در حال ورود به بازار کار، سیاست و فرهنگ است، باید دید چگونه آینده را شکل خواهد داد؛ آینده‌ای که بیش از هر زمان دیگری، سریع، دیجیتال و غیرقابل‌پیش‌بینی خواهد بود.

نسل‌ها و فناوری | از رادیو تا هوش مصنوعی

هر نسل، همراه با فناوری‌های مخصوص به‌زمان خود رشد کرده است. این تغییرات نه تنها روش زندگی را دگرگون کرده، بلکه شکل ارتباطات، کار، آموزش و حتی تفکر ما را نیز تغییر داده است. نسل‌های مختلف هر کدام رویکرد خاص خود را نسبت به فناوری داشته‌اند؛ برخی آن را با آغوش باز پذیرفته‌اند، برخی با تردید و برخی در برابر آن مقاومت کرده‌اند. اما در نهایت، فناوری هر نسل را تعریف کرده و مسیر آینده را شکل داده است.

بیبی‌بومر ها (۱۹۴۶-۱۹۶۴) عصر رادیو و تلویزیون

بیبی‌بومر ها را می‌توان نسل رادیو و تلویزیون دانست. رادیو، اولین فناوری بود که ارتباطات را جهانی کرد و خبرها را فزاتر از مرزها رساند. تلویزیون، این روند را کامل کرد و نسل بیبی‌بومر ها را به دنیای سرگرمی و خبرسانی بصری وارد کرد. این نسل هنوز هم به رسانه‌های سنتی وفادار است و کمتر به سمت شبکه‌های اجتماعی کشیده شده‌اند. جالب است بدانید که ۶۰ درصد از این نسل هنوز هم اشتراک روزنامه‌های چاپی دارند، در حالی که نسل Z تقریباً هیچ ارتباطی با آن‌ها ندارند.

نسل X (۱۹۶۵-۱۹۸۰) تلفن‌های ثابت و رایانه‌های اولیه

این نسل اولین کسانی بودند که رایانه‌های شخصی را تجربه کردند. تلفن‌های ثابت، فکس و اولین کنسول‌های بازی مثل آتاری، دنیای آن‌ها را تعریف کرد. برخلاف بیبی‌بومر ها که اغلب در برابر فناوری‌های جدید مقاومت‌نشان دادند، نسل X پذیرای تغییر بود اما نه به سرعت نسل‌های بعدی. بسیاری از آن‌ها امروزه توانسته‌اند خود را با پیشرفت‌های

نسبت نسل‌های مختلف بار سانه، شغل و ...

هر نسل، فناوری‌های بعدی را شکل داده است. بیبی‌بومر ها با رسانه‌های جمعی، نسل X با اینترنت، میلنیال‌ها با موبایل‌های هوشمند و نسل Z با شبکه‌های اجتماعی، مسیر دنیای دیجیتال را تغییر داده‌اند. حالا، با ورود نسل آلفا، پیش‌بینی می‌شود که هوش مصنوعی و دنیای بدون صفحه‌نمایش (کنترل صوتی و واقعیت مجازی) آینده را رقم بزنند. اما یک چیز قطعی است: فناوری همچنان تغییر خواهد کرد و هر نسل باید راهی برای ارتباط با آن پیدا کند. نسل Z امروز، روزی باید با فناوری‌های جدیدتر از آن‌چه می‌شناسد، روبه‌رو شود؛

همان‌طور که بیبی‌بومر ها با اینترنت و موبایل‌سازگار می‌شدند، سؤال این جاست: آیا نسل Z در برابر تغییرات نسل آلفا همان مقاومتی را خواهد داشت که نسل‌های قبلی در برابر آن‌ها داشتند؟

تفاوت‌های بزرگ نسل‌ها

نسل‌های مختلف نه تنها در فناوری، بلکه در شیوه زندگی، نوع تفکر، سبک پوشش، رویکرد به شغل و حتی نگاه‌شان به خانواده تفاوت‌های بزرگی دارند. هر نسل بر اساس شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دوران خود، ویژگی‌هایی دارد که گاهی با نسل‌های قبل و بعد از خود در تضاد قرار می‌گیرد. این تفاوت‌ها در دنیای امروز که نسل‌های مختلف بیش از هر زمان دیگری در تعامل‌اند، به شکلی جدی‌تر دیده می‌شود.

از ثبات شغلی تا فریلنسری

از نظر شغل و درآمد، نسل بیبی‌بومر ها به ثبات شغلی اهمیت زیادی می‌دادند. آن‌ها بیشتر به دنبال کارهای دولتی یا مشاغل سنتی بودند که امنیت شغلی بالایی داشته باشد. برای نسل X، مفهوم کارآفرینی پررنگ‌تر شد، اما همچنان بسیاری از آن‌ها مسیرهای حرفه‌ای مشخصی را دنبال کردند. نسل میلنیال با بحران‌های اقتصادی مواجه شد و به همین دلیل بیشتر به سمت مشاغل چندمنظوره، فریلنسری و کسب‌وکارهای استارت‌آپی گرایش پیدا کرد. اما نسل Z به کلی قواعد

دیجیتالی‌ وفق دهند و از گوشی‌های هوشمند و اینترنت استفاده کنند، اما همچنان ترجیح می‌دهند با تلفن صحبت کنند تا پیامک بفرستند! **نسل Y (میلنیال‌ها، ۱۹۸۱-۱۹۹۶) اینترنت و موبایل**

میلنیال‌ها با اینترنت دایال‌آپ و پیامک‌های محدود آشنا شدند، اما خیلی زود با موبایل‌های هوشمند و رسانه‌های اجتماعی خو گرفتند. این اولین نسلی بود که از ایمیل، چت‌روم‌های یاهو و فیسبوک استفاده کرد. آن‌ها به سرعت فناوری را در زندگی‌شان جادادند و اولین گروهی بودند که ایده «زندگی آنلاین» را تجربه کردند. جالب است که بیش از ۸۰ درصد از آن‌ها هنوز هم از فیسبوک استفاده می‌کنند، در حالی که نسل Z این پلتفرم را «قدیمی» می‌دانند!

نسل Z (۱۹۹۷-۲۰۱۲) دنیای کاملاً دیجیتال

نسل Z اولین نسلی است که از بدو تولد در دنیای متصل به اینترنت زندگی کرده است. برای آن‌ها، گوشی هوشمند چیزی فراتر از یک ابزار ارتباطی است؛ وسیله‌ای برای یادگیری، تفریح، خرید و حتی کار. برخلاف نسل‌های قبلی که با فناوری‌های جدید آشنا شدند، نسل Z هیچ‌خاطره‌ای از دنیای بدون اینترنت ندارد. نکته جالب این جاست که ۷۵ درصد از این نسل، برای اولین بار ویدئوهای آموزشی را در یوتیوب یا تیک‌تاک دیده‌اند، نه در مدرسه یا کتاب‌های درسی. اما مواجعه آن‌ها با فناوری‌های قدیمی چگونه است؟ بیشتر نوجوانان نسل Z، استفاده از تلفن ثابت با ضبط صوت‌های کاست را گنج‌کننده می‌دانند! در یک نظر سنجی، بیش از ۴۰ درصد از افراد این نسل نمی‌دانستند که روی

بازی را تغییر داد؛ آن‌ها به دنبال درآمدزایی سریع از راه‌های جدید مانند تولید محتوا، هوش مصنوعی و مشاغل دیجیتال هستند. برای این نسل، مفهوم «شغل ثابت» دیگر معنای گذشته را ندارد و درآمدزایی از شبکه‌های اجتماعی یا سرمایه‌گذاری‌های مدرن جذاب‌تر است.

پوشش‌های متفاوت از نسل‌های متفاوت

در پوشش و استایل هم تفاوت‌های جالبی دیده می‌شود. نسل بیبی‌بومر ها لباس‌هایی کلاسیک و رسمی می‌پوشیدند و برای آن‌ها لباس‌نشانه‌ای از جایگاه اجتماعی بود. نسل X کمی راحت‌تر شد، اما همچنان از استانداردهای رسمی پیروی می‌کرد. نسل میلنیال، به‌ویژه در دهه‌های اخیر، لباس‌های کژوال را رواج داد و استایل فردی را بر چیز دیگری مقدم دانست. اما نسل Z با شکستن تمام قواعد، ترکیب‌های عجیب و غریب و حتی بازگشت به استایل‌های دهه‌های گذشته را وارد دنیای مد کرد. برای آن‌ها، لباس یک بیانیه است، نه صرفاً یک پوشش.

شیوه‌های فکر کردن نسل‌ها

نحوه فکر کردن و ارزش‌های ذهنی یکی از مهم‌ترین تفاوت‌های نسل‌هاست. بیبی‌بومر ها به ارزش‌های سنتی پایبند بودند، نسل X کمی شکاک‌تر شد اما همچنان در بسیاری از موارد به چارچوب‌های گذشته احترام گذاشت. میلنیال‌ها موج بزرگی از پرسشگری و تفکر انتقادی را آغاز کردند، اما نسل Z این ویژگی را به سطحی دیگر برد. این نسل، بیش از هر نسل دیگری به موضوعاتی مانند عدالت اجتماعی، محیط زیست، هویت‌های فردی و برابری اهمیت می‌دهد. آن‌ها نمی‌پذیرند که چیزی «همیشه همین‌طور بوده» و همه‌چیز را به چالش می‌کشند. یکی از تفاوت‌های مهم دیگر، پرسشگری و تفکر انتقادی است. نسل‌های قدیمی‌تر بیشتر به منابع رسمی اعتماد داشتند و اطلاعات را بدون تردید می‌پذیرفتند. نسل X شروع به شک کردن کرد اما همچنان ساختارهای موجود را قبول داشت. میلنیال‌ها

ZENDEGI-SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنج شنبه • ۲ اسفند ۱۴۰۳

۲۱ شعبان ۱۴۴۶ • ۲۰ فوریه ۲۰۲۵

شماره ۲۱۷۱۲

۲۹۳۱

زندگی

زندگی

گوشی‌های قدیمی، دکمه «آنتن دهی» به چه معناست. در مقابل، نسل‌های قدیمی‌تر هنوز هم تمایل دارند با فناوری‌های گذشته کار کنند و یادگیری ابزارهای جدید برایشان چالش برانگیز است.

نسل آلفا (۲۰۱۳-۲۰۲۵) هوش مصنوعی و واقعیت مجازی

نسل آلفا در دنیایی متولد شده که فناوری‌های قدیمی به کلی کنار رفته‌اند. برای این نسل، لمس صفحه‌نمایش طبیعی است، فرمان صوتی بخشی از زندگی است و حتی استفاده از واقعیت افزوده و هوش مصنوعی چیزی غیرعادی نیست. این نسل به‌جای تایپ، از دستیارهای هوشمند مثل Siri و Google Assistant استفاده خواهد کرد. شاید برای آن‌ها، حتی تایپ کردن هم به اندازه تلفن ثابت برای نسل Z عجیب به نظر برسد!

اولین گروهی بودند که رسانه‌های سنتی را به چالش کشیدند، اما نسل Z دیگر به‌ندرت به آن‌ها توجه می‌کند. این نسل تنها به محتوایی که از طریق شبکه‌های اجتماعی و منابع غیررسمی دریافت می‌کند، اعتماد دارد و همین باعث شده که مرز میان اطلاعات درست و نادرست برایشان بسیار مبهم شود.

جایگاه خانواده در نسل‌ها

در حوزه خانواده و سبک زندگی، فاصله بین نسل‌ها کاملاً محسوس است. بیبی‌بومر ها حتی نسل X، خانواده‌های جمعیت و ساختارهای سنتی را تجربه کردند. میلنیال‌ها بیشتر به سمت استقلال فردی رفتند و تأخیر در ازدواج و فرزندآوری در میان آن‌ها رواج یافت. نسل Z اما بیش از هر نسل دیگری به مفهوم «زندگی شخصی» اهمیت می‌دهد و بسیاری از آن‌ها به کلی از دواج و تشکیل خانواده‌ها ریز سؤال برده‌اند. این تغییرات نه تنها سبک زندگی آن‌ها را تغییر داده بلکه حتی نحوه تعاملشان با والدین و بزرگ‌ترها را هم تحت تأثیر قرار داده است.

سلامت جسم و روان

در زمینه سلامت جسم و روان، تفاوت‌ها حتی پررنگ‌تر است. بیبی‌بومر ها به دلیل سبک زندگی کمتر صنعتی، زندگی سالم‌تری داشتند اما چندان به موضوع سلامت روان توجه نمی‌کردند. نسل X اولین گروهی بود که ورزش و رژیم غذایی را به شکل جدی وارد زندگی کرد. میلنیال‌ها به شدت به سلامت روان اهمیت می‌دهند و مفهوم «خودراقبتی» را رواج دادند. نسل Z، اما، بیش از هر نسل دیگری با اضطراب و استرس روبه‌روست. این نسل با شبکه‌های اجتماعی، بحران‌های جهانی و تغییرات سریع فناوری بزرگ‌شده‌وا از طرفی نسبت به سلامت روان خود بسیار آگاه‌تر از نسل‌های پیشین است. در نهایت، هر نسل محصول شرایط خاص زمان خودش است. بیبی‌بومر ها از دنیای پس از جنگ جهانی دوم آمده‌اند، نسل X دوران ثبات نسبی و تغییرات اجتماعی را تجربه کرده، میلنیال‌ها با انقلاب دیجیتال رشد کرده‌اند و نسل Z در دنیایی متولد شده که همه‌چیز در حال تغییر دایمی است. هر نسل برای نسل بعدی عجیب به نظر می‌رسد اما در نهایت همه این تغییرات بخشی از جریان طبیعی تاریخ هستند. سؤالی که باقی می‌ماند این است: نسل آلفا که در آینده‌ای کاملاً دیجیتال و متکی بر هوش مصنوعی رشد می‌کند، چه تفاوت‌هایی با نسل‌های پیش از خود خواهد داشت؟